

Βλέποντας την παραμόρφωσι της αλήθειας προσβενταί του αυτοκράτορος, διέλυσαν τους άρραβώνες και πήγαν να ζητήσουν άλλου σύζυγυ για τον κύριό τους.

Έκεινη την εποχή ακριβώς ζούσε στην 'Αντιόχεια ή φράγκα πριγκίπισσα Μαρία, που ήταν έν' αληθινό θαύμα ομορφιάς. «Ποτέ, ποτέ, φρονίζαν οι Βυζαντινοί όταν την είδαν για πρώτη φορά, δέν έβρισκε διή μια τέτοια ομορφιά!» Έπίσης ένας σύγχρονος χρονικογράφος γράφει γι' αυτήν: «Ήταν ωραία, ήταν παραπάνω από ωραία, τόσο ωραία, ώστε όταν την έβλεπε κανείς, να νομίζει ότι είχε μπροστά του την 'Αφροδίτη με τό γλυκό γούργελο και τό χρυσά μαλλιά, την 'Ηρα με τό κάτασπρα χέρια και τό μεγάλα μάτια, την 'Ελένη της Σπάρτης με τόν αβάσταχτο λαύω και τό υπέροχα πόδια και όλες τις άλλες ωραίες γυναίκες, που ή άρχαυότη; έθελοποίησε...».

Ο Μανουήλ δέν έδίστασε καθόλου, προκειμένου να παντρευθί το όνειρο αυτό της ομορφιάς και, κατά τό τέλος του 1161, έγιναν οι γάμοι τους στην 'Αγία Σοφία. Λιμάρει έορτές επαυλολόγησαν τους αυτοκράτορες γάμους, σημάδια στ' άνακτορα, διανομή ζημιάντων στους φτωχούς της πρωτεύουσας, υπέροχα δώρα στις εκκλησίες, επαδοφίσεις και αγώνες. 'Ο λαός δε έπεφημιούσε τη νέα αυτοκράτειρα μ' ένα τρελλό ένθουσιασμό, γοητευμένος από την ομορφιά της.

Μά, αλλοίμονο! όπως και τόσες άλλες πριγκίπισσες της Δύσεως που άνέβηκαν από θρόνο του Βυζαντίου, έτσι και ή Μαρία της 'Αντιοχείας έβιελε να έχη τραγική μοίρα. Η «ξένη», όπως την έπαινωσε άργότερα ο λαός της Κωνσταντινουπόλεως, επέλερωτο, ύστερα από έβασα χρόνια, να πληρώσει πολύ σκληρά την ένθουσιώδη έποδοχή που της είχαν κάνει...

Έδώσαμε, με όσα διηγηθήκαμε παραπάνω, μια εικόνα της λαμπρότητας, του σκεπτικισμού και της διαφθοράς που έπαικροτούσε στην αλήθ του Βυζαντίου, κατά την περίοδο της βασιλείας του Μανουήλ Κομνηνού. Τώρα άς εξετάσουμε και την πολ' ένδιαφέροντα φυσιογνωμία της εποχής εκείνης, τον εξέδελωρο του αυτοκράτορος, τόν τρομερό και γοητευτικό 'Ανδρόνικυ Κομνηνού.

Ο 'Ανδρόνικος ήταν ο πιο τέλειος τύπος Βυζαντινού του 12ου αιώνας. Είχε όλα τα προτερήματα και όλα τα ελαττώματα. Ψηλός τό άνάστημα (ήταν, όπως λένε, ψηλότερος από έξη πόδια), 'Ηρακλής στη δύναμη και άρπαστος στην κομφοτήτα, είχε ομορφιά —κατά τα γραφόμενα ενός σύγχρονου του— που τόν έκανε άξιο να καθίσει «σέ θρόνο!» 'Ο χρονικογράφος Νικητας, ο οποίος τόν έγνωρίσε καλά, μάς τόν ζωγραφίζει ντυμένο μ' ένα μακρό άφρεμα βιολέ, με τό κεφάλι του σκεπασμένο μ' ένα μυτερό σκούφο χρώματος γκρι, να χαϊδεύη τη μαιφή και κατασφή γενειάδα του. Συγγενή τους έπάνω του την κομφοτήτα και τη δύναμη και ήταν τέλειος τύπος Ιππότη. Στόν πόλεμο τά κατορθώματα του ήσαν θρυλικά. Τό να άποπάτη την άσπια και τη λόγγη ενός στρατιώτου, να τρέξει δολοφόνους μέσ' στη μέση των έχθρών, να προκαλή τόν άρρηγό τους σε μονομαχία, να τόν άφορλίσει μ' ένα χυτίημα της λόγγης του και να ξαναγυρίσει πάλι άτρωτος στις βυζαντινές γοαμίες, ήταν γι' αυτόν ένα παιχνίδι. Στίς έσορταίες ήταν τό είδωλο τόν στρατιωτών, μέσα στην πρωτεύουσα τό μοντέλο τόν εγγενών.

Ήταν, εκτός τόν άλλων, προικισμένος και μ' έξαιρετική αντίληψη. «Κοντά του —γράφει ένας ιστορικός— οι άλλοι άνθρωποι φαινότανσαν ούν ζωας. Είχε μεγάλη και γενική μόρφωση και ήταν προικισμένος μ' έξαιρετική εύγλωττία. Οι λόγιοι του ήταν άκατανίτητοι σε πειστικότητα. Ήταν άβυσσο δονησαστός για τό πνεύμα του, τις εισηφίες του και την ελευθεροστομία του. Τόσες δε αντίθεσεις συγκεντρώνονταν μέσα σ' αυτόν, ώστε οι Βυζαντινοί τόν έλεγαν ο «Πολύμορφος Πρωτεύς». Όταν ήθελε, ή γοητεία του έφείλγε τούς πάντας. Κανείς δέν μπορούσε ν' άντισταθή σ' αυτή. Είκοσι φορές τουλάχιστον, χωρίς στη γοητεία του, ο αυτοκράτορας Μανουήλ τόν είχε συγχωρήσει για τις χειρότερες ήθους. Γι' αυτό και οι χρονικογράφοι, παρ' όλα τά ελαττώματά του, μιλούν μ' ένθουσιασμό γι' αυτόν και ή γυναίκα του, την οποία άπαύτως στο φανερό, τόν ελάτρευε.

Μά κοντά σε όλ' αυτά τά μεγάλα προτερήματα, είχε ψυχική άνήσχη και άστασία, άγρια, τοιμηρή και γεμιάτη πάθη. 'Αδιαφορούσε έντελώς για τά θεία και, αντίθετος προς όλους τούς Βυζαντινούς, έννοιωσε πολύ άνυπόφορο πλνξί όταν άκουγε θεολογικές συζητήσεις. Μη φοβούμενος ούτε τό Θεό, ούτε τό διάβολο —μιλονότι ήταν δεισιδαιμον— δέν είχε ούτε ήπιές άρχές, ούτε τύψεις συνειδήσεως. Όταν έννοιωσε κάποια έπιθυμία, κάποια φιλοδοξία ή κάποιο καρπούσιο, τίποτε δέν τόν συγκρατούσε να επιδιώξη την πραγματοποίησή του. Όχι γ' ανειδίχτης, ούτε τό καθήκον, ούτε κ' αυτή

ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΥΝΗΓΩΝ

Η δεσποινίς Χ... είχε ένα περίφημο κυνηγητό σκυλί, τό όποιον ελάτρευε. Γι' αυτό οι διάφοροι θαυμαστί της, για να της φανώνται εύχάριστοι, δέν έπαυαν να έξινωνόν τις άρετες του σκυλιού της.

Ένα βράδυ διηρογότο διάφορα άνέκδοτα, έξινωνόμενα σκυλιών, λαμβάνοντας άφορη άπ' την αντίληψη του σκυλιού της δεσποινίδος.

—Μά όλα αυτά δέν είναι τίποτε, είτε σε μύ στιγμή εκείνη, έπιευβαίνοντας στη συζήτησή τους. Θα όσες διηγηθώ τώρα μια ένδελωτο της έξινωνάδας τού Τομ μου, που ένει πράγματα καταπληκτικά. 'Ακούστε. Μία άπ' τις τελευταίες ήμέρες είχαν έξεχάσει με τό δάσους να φέρ...

—'Ε, λοιπόν, και τί έκανε; ρώτησαν οι θαυμαστί.

—'Απλοσίματα, κατέβηκε στόν κήπο και ξαναγύρισε κρατώντας στα δόντια του μερικά... «Μή με ληρωμένε!»

Ο Γκαβαρνί, ο περίφημος ζωγράφος, ήταν πολύ μέτρος κυνηγός. Για να δικαιολογήσει για τίς κυνηγητικές άποτυχίες του έλεγε συχνά:

—Τί τά θέλετε; Δέν έχω τύχη...

Μία μέρα, τέλος, πειραγμένος άπ' τις χαροδίες τόν φίλων του, άποφάσισε να τούς άποστομήσει. Πήγε λοιπόν στην άγορά να αγοράσει ένα ζωντανό λαγό, τόν όποιον, γυρνώντας στο σπίτι του, έθεσε σ' ένα δέντρο, σκεπτόντας να τόν σκοτώσει και να πη στους φίλους του, ότι τόν είχε χτυπήσει στο κυνήγι.

Έπιηε λοιπόν τό δικάνο του, έσκόπευσε τό λαγό να παροδύλησε. Προς μεγάλη του έκπληξη όμως, ο λαγός άντι να σαριαστή κάτω νεκρός, τό έβαλε στα πόδια και έξω φανώτιστρε.

'Απλοσίματα, ή σφαίρα τού Γκαβαρνί, άντι να χτυπήσει τό λαγό, είχε κόψει τό σκελί που ήταν δεμένος!...

Σ τό σ χ ο λ ε ί ο :

Ο δ ά σ κ α λ ο ς. — Οι πρώτοι άνθρώποι έτρέφοντο από τό κυνήγι...

Ο μ α θ η τ ή ς. — Δέν είναι δινάτων αυτό.

Ο δ ά σ κ α λ ο ς. — Γιατί;

Ο μ α θ η τ ή ς. — Γιατί ο δικός μου ο πατέρας πάει κάθε μέρα στο κυνήγι...

Ο δ ά σ κ α λ ο ς. — 'Ε, λοιπόν;

Ο μ α θ η τ ή ς. — 'Ε, λοιπόν, άν περηνάμε να ζήσουμε άπ' τό κυνήγι τον θα είχαμε πεινάει πρό καιρό άπ' την πείνα...

Από παλιού γαράδες, ο Τζών και ο Ντίκ, ο ένας καθισμένος στην άχνη κ' ο άλλος όρθιος άπάνω σε μία πέτρα μέσ' στο ποτάμι, συναγορεύοντα στο ψάρεμα. Έγουν ήάει μάλιστα στοίχημα τόνος θα πάσει περισσότερα ψάρια όλη την ήμέρα.

Έξαιρνα ή πέτρα, άπάνω στην όποία στεκόταν ο Ντίκ, γέρνει από τό βάρος του και ο Ντίκ, σε μία στιγμή, πέφτει μέσ' στο ποτάμι. Τό ψάρεμα είναι δινάτο και τόν παρασύρει γρήγορα, ενώ αυτός σφραλίζει μ' άπόγνωσι.

Ο Τζών, βλέποντάς τον, τού φωνάζει ήσυχα, χωρίς να σάλεψη άπ' τη θέσι του:

—'Ο!... 'Ο!... μην κάνεις ζωβολές!... 'Αν πιάσει τά ψάρια με τό χέρι σου, άκωφώνεται τό στοίχημά μας!...

αζομή ή εύγνωμοσύνη. Η συνομοσίση, ή έπαρξίες, ή προδοσίες, ήταν γι' αυτόν ένα παιχνίδι. Καταλοβώνοντας την άξία του, περηγανός για την καταγωγή του, έτρεφε μέσα τον φιλοδοξίες φλογερός, έπιετριετρε. Από πολύ νεός ανερπειόταν τό θρόνο και σ' όλη του τη ζωή, για να πραγματοποιήσει τόνεπνο του αυτό, χρησιμοποιούσε κάθε μέσον άδίσταχτα: τό έγγενηδίο και τό δηλητήριο, τη ραδιοενγρία και τη βία, την έπιλοπότητα και τη σκληρότητα.

Σ'έν ένα όμητικό άλωγο, ριχνόταν μέσα σ' όλες τις περιπέτειες με τόλημ και γαλήνη πρωτοφανή, αιδάφορος και γεμιάτος περιφρόνιμης προς την κοινή γνώμη και τις κοινωνικές συνθήκες. Μόλις βρισκόταν στο θέαμα του μύ ωραία νέα, ή άκρυγε να μιλονί γι' αυτήν, άμως την έρωτευόταν και για να την κατακτήσει, δέν έδίσταζε μπρός σε τίποτε. Έπειδή δε ήταν γόνις, φαινόταν πως πάντοτε, όπως και στόν πόλεμο, έτοιμα και στις έρωτικές του έπιχειρήσεις έθαίμαβε. Με τούς έρωτάς του ο 'Ανδρόνικος Κομνηνός θημίζει πολύ τόν Δόν Ζουάν, ενώ από την άλλη μεριά ή ψυχική του σύνθεσις τόν κάνει να έχη πολλές όμοιοτητες με τόν τρομερό Κάισρα Βοργία.

Τούς έρωτες και τις περιπέτειες τού μοναδικού στη Βυζαντινή ιστορία αυτού πριγκίπου θα τις διηγηθούμε στο έρχόμενο φύλλο.

